

Etikai kódex

A Napfogyatkozás Egyesület szakmai protokollja és ajánlása egyéni és csoportos gyász kísérek részére

Bevezetés

Az etikai kódexet a képzéseinken résztvevő, aktív gyász kísérest végző szakemberekkel közösen hoztuk létre. Tartalmában a Napfogyatkozás Egyesület gyászolók kísérésére vonatkozó szemléletét, alapelveit képviseli, ezeket önmagunkra vonatkoztatjuk, szervezeti szinten képviseljük és átadjuk a képzéseinken résztvevőknek. A protokoll célja, hogy a Napfogyatkozás Egyesület képzésein résztvevő gyász csoport-kísérek és gyász tanácsadók egységes szemlélettel, közös alapokon nyugvó szakmai megközelítéssel végezzék a kísérek munkájukat, ezáltal a gyászolók ugyanazzal a megközelítéssel találkozzanak az ország bármely pontján.

A Napfogyatkozás Egyesület, missziója szerint azért dolgozik, hogy a halál, és más veszteségek okozta gyász feldolgozásához mindenki segítséget kaphasson. Azért jöttünk létre, hogy hozzájáruljunk ahhoz, hogy a múlt értékeire alapozva új rítusok beépítésével, tabuk nélkül közelítse meg a társadalom a halál és más veszteségeket kísérek gyász témáját. A gyász, mint veszteségekre adott érzelmi reakció megélésének lehetősége természetes része legyen az életünknek.

A Napfogyatkozás Egyesület a haláleseteken túl a különböző élethelyzetekkel kapcsolatos veszteségekkel is foglalkozik, mivel a nem haláleseti veszteségeket is kíséri veszteségfeldolgozó folyamat, gyász, mely egyaránt hordozza a gyász valamint az adott élethelyzet sajátosságait is. Többek között pre- és perinatális veszteségek, sérült gyermeket nevelő szülők veszteségei, közösségek, iskolák veszteségei, szociális, egészségügyi területen dolgozó szakemberek veszteségei, munkahelyi környezetben megélt veszteségek, költözéssel és/vagy ország váltással járó veszteségek, stb.

Szemléletünk szerint a gyászfolyamat minden ember életének természetes része, a gyászolók rendelkeznek a folyamathoz szükséges erőforrásokkal, és minden ember gyászfolyamatát segíti a kollektív tapasztalathoz való kapcsolódás.

Az egyesület célja, hogy országszerte elérhetővé váljanak az önségítő gyászfeldolgozó csoportok és az egyéni gyász kísérés lehetősége, ezért a gyászolóknak segítséget nyújt, szakembereket képez, a széles társadalom számára ismereteket terjeszt és szemléletet formál.

Az etikai kódex felépítése

1. Kísérő attitűd szemléletének jellemzői: a módszertől függetlenül a gyászolóknak segítségéhez való hozzáállás lényege, amely a Napfogyatkozás Egyesület központi megközelítése.
2. A gyász kísérés alapelvei: egyéni és csoportos gyász kísérés esetén is általánosan érvényes sztenderdek, amelyek a gyász kísérés tevékenységét meghatározzák.
3. Az önségítő gyász csoport kísérés irányelvei: a gyász csoport kísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások.
4. Az egyéni gyász kísérés irányelvei: az egyéni gyász kísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások.
5. Érintettség és felelősségvállalás: az etikai kódex betartásának felelősségi köre, és a protokoll szerinti gyász kísérés támogatását célzó szakmai háttér biztosításának módja az egyesület részéről.

1. A kísérő attitűd szemléletének jellemzői

A gyászolóknak egyéni és csoportos támogatása kísérő attitűddel valósul meg, amely az egyesület szemléletének központi eleme, amely a Napfogyatkozás Egyesületnél végzett gyász kísérésre egységesen jellemző attitűd, amelyet az alábbi jellemzők alapján határozzunk meg:

- Kiindulópontja, hogy minden gyászoló gyászfolyamata egyedi és összetett.
- A gyászolókat a segítő a gyászfolyamatában kíséri, melynek során biztonságos, elfogadó teret és időt biztosít egyénileg vagy csoportban ahhoz, hogy a gyászoló önmagához és a veszteségeihez kapcsolódjon. A kísérés lényege a támogató és elfogadó jelenlét, tehát a kísérés nem személyiségfejlesztés, nem tanácsadás, és nem képzés.
- A kísérés során a segítő ítélezés mentesen kommunikál.
- A kísérő a gyászoló tempójához, szükségleteihez igazodik, szem előtt tartva a gyászoló biztonságát a segítő folyamatban.
- A támogatás során a gyászolóval szükség szerint a gyász folyamatával kapcsolatos ismeretek közül, többek között arról, hogy minden gyászfolyamat egyéni. Segít eloszlatni a gyászolóban felmerülő, és a környezetéből érkező tévhiteteket. Megosztja vele a támogatás lehetséges formáit: irodalom, online közösségek, gyász csoportok, egyéni kísérés.
- A kísérés során közvetlen vagy közvetett módon megvalósul a veszteséget megélt gyászolóknak és környezetük szemléletformálása is. A gyászról való ismeretek átadása által

a kísérő hatással van a gyászolókat támogató környezetének fejlesztésére személyes illetve szakmai közösségeikre.

- A gyász-kísérő törekszik arra, hogy folyamatosan reflektáljon saját veszteség folyamataira. A segítő folyamatosan fejleszti magát, munkája kapcsán szakmai konzultációkon, esetmegbeszéléseken vesz részt.
- A gyász-kísérő figyelemmel van a kompetenciahatárait, és szükség esetén más segítőhöz irányítja a gyászolókat.

2. Általános alapelvek önsegítő gyászcsoportokat és egyéni gyászolókat kísérőknek

Az alapelvek a Napfogyatkozás Egyesületnél végzett egyéni és csoportos gyász-kísérők számára a kísérés folyamatára vonatkozó egységesen megfogalmazott szemléletbeli sztenderdek, amelyek a gyász-kísérő tevékenységét meghatározzák.

- A gyász-kísérő elkötelezett a Napfogyatkozás Egyesület az etikai kódexben meghatározott alapelvei, szemlélete és irányelvei és a törvényi szabályozások betartása mellett.
- A gyász-kísérő munkája során nyíltan, egyértelműen és etikusan kommunikál a segítségnyújtás módjáról, kereteiről, határaitól, a segítő végzettségéről, a Napfogyatkozás Egyesületről és más szakemberekről.
- A gyász-kísérő a gyászoló adatait az adatvédelmi szabályozásnak megfelelően kifejezetten az együttműködés keretében, kapcsolattartás céljából az együttműködés időtartamára használja fel.
- Személyes és online csoport vagy online egyéni konzultáció során a gyász-kísérő nem készíthet sem hang-, sem videófelvételt a beszélgetésekről, a képi anyagokat, vagy írásban, online felületen a csoporttagok által közzétett anyagokat nem használhatja fel ezeket semmilyen más célra. Ezt a kliens(ek) sem tehetik meg, erre a gyász-kísérő felhívja a figyelmet az első alkalommal.
- A gyász-kísérőnek titoktartási kötelezettsége van a gyászoló személyes adatai, az élettörténetének, élethelyzetének a folyamat során vele megosztott elemei tekintetében mind a folyamat alatt, mind a folyamat lezárultával. Ez alól kivételt képez, amennyiben a segítő folyamatban ön- és mások veszélyeztetése vagy bűnügy gyanúja merül fel.
- Olyan helyszínen, illetve online olyan feltételekkel végzi az egyéni vagy csoportos kísérést, amelyben a fenti kritériumok teljesülnek.

3. Az önsegítő gyászcsoporth kiséres irányelvei

Az irányelvek a gyászcsoporth kísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások, amelyeket a gyászcsoporth kísérek közös tapasztalatai alapján a gyászolók számára biztosított egységes minőség érdekében fogalmaztunk meg.

- A gyászcsoporth kísérek felelősen, tapasztalata és végzettsége függvényében dönt arról, milyen csoportokat és milyen gyakorisággal indít.
- A gyászcsoporth kísérek az első veszteségfeldolgozó csoportját lehetőség szerint páros vezetéssel, konzultáció, esetmegbeszélés kísérésével tartja.

A csoport előkészítése, meghirdetése:

- A csoportokat alkalmas helyszínen, a Napfogyatkozás Egyesület módszertana szerint, kéthetente, alkalmanként 2 órában tartja.
- Kislétszámú (személyes csoportok esetén maximum 8-10 fő, online csoport esetében maximum 6 fős) csoportokat indít.
- A kísérek felelősséget vállal a csoport folyamatért, a folyamat végigviteléért, ennek megfelelően felelősen dönt a csoport összetételéről. Figyelembe veszi a csoport összetételének kialakítása során, hogy a csoporttagok egymást segíteni tudják és a csoportkisérek meg tudja tartani a csoportot (felkészültségét tekintve, és a tíz alkalom során folyamatos jelenlétének biztosításával).
- Irányelvünk, hogy az általános gyászfeldolgozó csoportokban nem foglalkozunk speciális veszteségekkel pl.: válás, perinatális veszteség, sérült gyereket nevelő szülők veszteségei, illetve gyermekek gyászával, amelyekkel sajátosságaik miatt ezeket a veszteségeket feldolgozó tematikus csoportok foglalkoznak. Ezt az elvet a csoport összetételének során is figyelembe veszi.
- A felsoroltakon kívüli speciális témában tervezett csoport indításával kapcsolatban konzultál az egyesület által biztosított fórumokon.
- A csoport kísérekje már csoport megkezdése előtt nyíltan és egyértelműen kommunikál a jelentkezőkkel az önsegítő csoportok kereteiről, működéséről, hatáiról, a csoportba való be- és kilépés lehetőségeiről, szabályairól, a gyászkisérek(k) végzettségéről.
- A kísérek megjelentetheti induló csoportját a Napfogyatkozás Egyesület honlapján, feltételei:
 - nyilatkozatban vállalja, hogy a csoportot az egyesület módszertana mentén,
 - az etikai kódexet betartva tartja, valamint
 - jelzi az egyesület felé, ha elindult a csoport,
 - a folyamat lezárása után írásos beszámolót küld az egyesületnek, és
 - félévente részt vesz az egyesület konzultációin, esetmegbeszélésein,
 - elfogadja az irányelvet az önkéntességről és a gyászfeldolgozó csoportok elérhetőségének biztosításáról, max 3000 Ft / fő / alkalom részvételi díj áron hirdeti meg a csoportját.

A gyászcsoporthoz való csatlakozás:

- A csoport kísérője szemléletében képviseli és biztosítja, hogy minden résztvevőnek joga van ahhoz, hogy a gyászfolyamatát tiszteletben tartsák, és ehhez a csoport keretein belül támogatást kapjon.
- A csoportkísérő a csoportkereteket az első csoportülésen egyértelművé teszi, és azt a csoporttagokkal véglegesíti.
- Döntéseinél a csoport, a gyászoló, és a segítő biztonságát, a kompetenciahatárait egyaránt figyelembe veszi különösképpen komplikált gyász, párhuzamosság (pszichológus, pszichiáter, betegségek, gyógyszerek), összeférhetlenség fennállása esetén. Szükség esetén más szakemberi segítséget ajánl a csoport mellett vagy helyett. Mindezekről a jelentkezőkkel, a csoporttagokkal etikusan kommunikál.
- Gyászcsoporthoz kísérőként a csoporttagok számára a csoportfolyamat ideje alatt egyéni kísérést nem végez és más együttműködést nem valósít meg.
- Lezárult csoportjai végén reflektál a folyamatra. Ehhez javasoljuk a honlapunkon elérhető összegző kérdőívet, konzultációs, vagy csoportos esetmegbeszélés, szupervíziós lehetőségeket.

Kommunikáció:

- A gyászkísérő etikusan kommunikál a munkájáról, a végzettségéről, a Napfogyatkozás Egyesületről és a kollégáiról mind a környezetében, mind az ügyfeleivel és az online felületeken is.

4. Irányelvek egyéni gyászkísérők számára

Az irányelvek az egyéni gyászkísérés megvalósítására vonatkozó ajánlások, amelyeket az egyéni gyászkísérők közös tapasztalatai alapján a gyászolók számára biztosított egységes minőség érdekében fogalmaztunk meg.

- Egyéni gyászkísérőként munkáját a törvényi szabályozásokat, a Napfogyatkozás Egyesület alapelveit, etikai kódexét betartva, végzettségének, jogosultságának és kompetencia határainak megfelelően tartja.
- Az egyéni gyászkísérő felelősen, tapasztalata, végzettsége függvényében dönt arról, milyen formában, milyen típusú veszteséget gyászoló ügyfeleket kísér. A különböző típusú veszteségek specialitásait figyelembe veszi, ezekről a tudását folyamatosan bővíti. Mindezt a kompetenciahatárait megtartva teszi.
- Az egyéni gyászkísérő munkáját konzultáció, esetmegbeszélés, szupervízió igénybevételével végzi, lezárult folyamataira ebben a formában reflektál.
- Az egyéni kísérést személyesen vagy online formában arra alkalmas helyszínen, illetve feltételek biztosításával (egyéni figyelem megvalósulása, szeparált helyiség biztosítása, zavartalan körülmények) mellett tartja.

- Az egyéni gyászkiérő szemléletében képviseli és biztosítja, hogy a gyászolónak joga van ahhoz, hogy a gyászfolyamatát tiszteletben tartsák, és ehhez a kísérés folyamata során támogatást kapjon.
- Kísérőként már a folyamat megkezdése előtt nyíltan és egyértelműen kommunikál a gyászolóval a gyászkiérés módjáról, kereteiről, működéséről, határaitól, a gyászkiérő végzettségéről, kompetenciahatáraitól. Az első ülésen a kereteket egyértelművé teszi, az ügyféllel véglegesíti.
- A gyászkiérő felelősséget vállal az ügyfél gyászfolyamataért, a folyamat végigviteléért.
- Döntéseinél a gyászoló, és a kísérő biztonságát, a kompetenciahatárait egyaránt figyelembe veszi különösképpen komplikált gyász, párhuzamosság (pszichológus, pszichiáter, betegségek, gyógyszerek), összeférhetlenség fennállása esetén. Szükség esetén más szakemberi segítséget ajánl.
- A kísérő szükség esetén más szakemberi segítséget ajánl a gyászkiérés mellett vagy helyett. Az ügyféllel mindezekről etikusan és transzparensen kommunikál.
- Egyéni gyászkiérés során az ügyfél gyászfolyamatának kísérésére szerződik., Amennyiben a továbbiakban más területen is segít, akkor a folyamatokat elkülöníti, a gyászfolyamat kísérését lezárja és utána egy másik elkülönített folyamatot visz, és ezeket a folyamatokat egyértelművé teszi az ügyfél számára.
- A kísérés során a gyászoló családtagjai és rokonai számára a gyászolóval egyidőben egyéni kísérést nem vállal.
- A gyászkiérő etikusan kommunikál a munkájáról, a végzettségéről, a Napfogyatkozás Egyesületről és a kollégáiról mind a környezetében, mind az ügyfeleivel és az online felületeken is.

5. Érintettség és felelősségvállalás

Misszióinkkal összhangban fontosnak tartjuk, hogy a gyászkiérőkként egységes alapokon, egymást segítve, kiegészítve minél több gyászolóval, minél többféle veszteség kapcsán, különböző csatornákon és módon nyújtsunk segítséget. Ennek érdekében a fenti alapelvek alapján dolgozó, a feltételeket vállaló gyászkiérők országos listáját elérhetővé tesszük az egyesületünk honlapján, csoportjaink, írásaik számára megjelenést biztosítunk.

Az etikai kódex alapelvei és irányelvei azokra vonatkoznak, akik egyéni és gyászcsoporthoz kísérőként, az egyesületünk képzéseit elvégezték, és gyászkiérő tevékenységük során hivatkoznak a Napfogyatkozás Egyesületre illetve a szerzett végzettségükre. Amennyiben a gyászkiérő fenti alapelveket nem betartva végzi tevékenységét, az egyesület elnöksége egyeztetést kezdeményez vele a helyzet tisztázása céljából. Az egyeztetést a közös megértés és a gyászoló számára elérhető egységes minőség biztosítása érdekében tartjuk fontosnak ezekben az esetekben.

Amennyiben az egyeztetésen a gyászkiérő nem vesz részt, vagy az ott született közös megállapodást nem tartja be, az egyesület nem legitimálja a továbbiakban a tevékenységét, a továbbiakban tevékenysége során a Napfogyatkozás Egyesületre nem hivatkozhat.

A Napfogyatkozás Egyesület olyan szakmai közösség, amely a gyász kísérés megvalósításával kapcsolatos témákban változatos módon biztosít szakmai támogatást és közösségi háttérrel a gyász kísérek számára. A konzultációk, egyéni és csoportos esetmegbeszélések, a szakmai közösségi műhelyek és a tagok és gyász kísérek aktív részvételi lehetőségének biztosítása országos szinten egyre többféle módon valósul meg. Abban bízunk, hogy egy rendszeresen kommunikáló, szakmai megtartó közösség tagjaként közös célunk, hogy az országban a gyászolók számára elérhetővé váljanak a gyászfeldolgozást segítő lehetőségek egyéni és a csoportos formában egyaránt, ennek érdekében közösen felelősséget vállalunk az egységes sztenderdek szerinti működésért.

Köszönjük az együttműködést és a fentiek figyelembe vételét, betartását.